

Werken aan Zutphen

Met lef, aandacht, ruimte en tempo

Inhoudsopgave

Inleiding	3
1. Werken aan werkgelegenheid	4
2. Werken aan onderwijs	6
3. Werken voor mensen op achterstand	8
4. Werken aan inkomen	10
5. Werken aan stad en dorp	13
6. Werken aan sport en bewegen	189
7. Werken aan kunst & cultuur	21
8. Werken aan zorg met aandacht	23
9. Werken aan duurzaamheid	27
10. Werken aan Zutphen, met iedereen die dat wil	29

Inleiding

Zutphen en Warnsveld vormen een gemeente met twee gezichten. We zien een prachtige binnenstad, een sterk cultureel aanbod, vele initiatieven, mooie huizen en inwoners met goede banen en voldoende financiële armslag. Maar we zien ook een andere kant. Toenemende vereenzaming, veel kinderen die onder de armoedegrens leven, te hoge werkloosheid, onderwijsachterstanden en overlast in wijken.

We zien grote uitdagingen: het aantal mensen dat afhankelijk is van de overheid terugbrengen, de sociaaleconomische kracht van de stad versterken, bijdragen aan de klimaatproblemen. Door lef te tonen, ruimte te geven aan wie dat nodig heeft en tempo te maken kunnen we echt iets veranderen!

Onze stad, dorp en inwoners hebben een mooie toekomst voor zich liggen. Die geven we vorm samen met inwoners en alle partijen die daaraan willen meehelpen. Dat doen we door samen aan de slag te gaan. Als partners. Op die manier werken we aan het vergroten van de grip van mensen op hun eigen leefomgeving, aan de zelfstandigheid van mensen, aan emancipatie en solidariteit en aan het versterken van onze gemeenschap. De PvdA streeft naar een stad en een dorp waarin het fijn is om te wonen, op te groeien, te werken en oud te worden een stad waarin het mogelijk is om te doen waar jij het beste in bent en je kunt zijn wie je bent.

Werken met elkaar levert resultaten op, er zijn voorbeelden te over: de vrijwilligers van Wie Goed Doet Goed Ontmoet, een onderwijsinstelling als ROC Aventus, een onderneming als InnHotels Resort Zutphen. De PvdA wil mensen met elkaar verbinden en mensen die lef tonen en tempo willen maken ruimte geven, welke rol ze ook hebben terwijl ze werken aan Zutphen. De gemeente heeft hierbij een voorbeeldfunctie.

De kern van ons programma voor de komende vier jaar is:

- Werk maken van werkgelegenheid, onderwijs en inkomen.
- Van Zutphen een gemeente maken die bruist en waarin het fijn wonen is.
- Er met zorg en aandacht zijn voor mensen die hulp nodig hebben .
- Een vooruitstrevend duurzaamheidsbeleid.
- Samenwerken, als partners, met iedereen die dat wil.

Elk van deze punten kent een eigen hoofdstuk in ons verkiezingsprogramma 2018 – 2022. Ieder hoofdstuk begint met het waarom en legt daarna uit wat we daarvoor willen doen, hoe we dat willen doen en wat het resultaat moet zijn volgens de PvdA. Met lef en liefde voor onze stad, ons dorp en onze inwoners, gaan wij met u voor de toekomst.

1. Werken aan werkgelegenheid

In de afgelopen vier jaar heeft het college van B&W, met flinke impulsen van de PvdA, fors geïnvesteerd in het verbeteren van de werkgelegenheid in Zutphen en Warnsveld. Dat was, is en blijft hard nodig. Het komt Zutphen niet vanzelf aanwaaien. Investeren loont. En daarom wil de PvdA doorgaan met het werken aan werk. Dat wil zeggen dat we bedrijvigheid in onze gemeente stimuleren, het vestigingsklimaat voor ondernemers verbeteren en blijven werken aan de bereikbaarheid. Net als het blijvend investeren in onze binnenstad, omdat die een belangrijke motor is van de plaatselijke economie.

De werkloosheid in Zutphen en Warnsveld is groot, te groot. Maar het hebben van werk is cruciaal: voor het zelfvertrouwen, het gevoel dat je ertoe doet, de emancipatie en het kunnen voorzien in het eigen bestaan. Teveel mensen ontberen de juiste opleiding of ervaring om aan de slag te komen. Heel belangrijk is daarom het vergroten van perspectief voor mensen door te investeren in om- en bijscholing.

Wat gaan we doen en hoe doen we dat?

- Met lef, door werkgevers ruimte te geven en tempo te maken werken we aan de werkgelegenheid van Zutphen. Geen sector mag worden vergeten, we staan op voor de zorg, de techniek, de bouw, afvalrecycling en de dienstverlening
- We moeten onze werkgevers kennen en begrijpen en nog meer dan tot nu toe met ze optrekken en steunen en stimuleren in hun ontwikkeling. Wij vinden dat de door de gemeente ingezette koers moet worden vastgehouden en nog steviger moet worden verankerd in het beleid.

Concrete actiepunten:

- o structurele ambtelijke capaciteit bewerkstelligen;
- o investeren in bedrijvencontactfunctionarissen, economen, parkmanagement;
- o een gemeentelijk aanspreekpunt voor Clean Tech realiseren;
- o goed internet;
- o visie op duurzaamheid.

Deze werkwijze heeft zich bewezen en de resultaten zijn zichtbaar in de Binnenstad en op het industrieterrein de Mars.

- Er is nog te weinig aandacht voor bedrijven die na hun opstartfase een groeispurt doormaken. Dat zijn bedrijven die kansrijk zijn en door er echt voor hen te zijn, kunnen we er samen voor zorgen dat zij ook werkelijk te volgende stap kunnen zetten.
- De gemeente moet op tijd stil staan bij het ontwikkelingen op de arbeidsmarkt en die vertalen naar het onderwijsbeleid. De kennis en vaardigheden die werkgevers van hun personeel verlangen, worden immers in belangrijke mate door het onderwijs geleverd. Goede aansluiting van arbeid en onderwijs levert Zutphen de vijver op waarin het voor werkgevers en werknemers goed zwemmen is. De PvdA ziet grote kansen in de techniek, ICT, zorg, horeca, bouw en afvalverwerking. De PvdA pleit voor een wethouder arbeidsmarkt/onderwijs, die nauw samenwerkt met de wethouder economie.

- Zutphen en Warnsveld hebben een goed vestigingsklimaat voor ondernemers: stad en dorp liggen er goed bij, de voorzieningen zoals onderwijs, zorg en winkelen zijn goed en de gemeente kan en wil meedenken met ondernemers. Maar deze positieve punten kunnen enthousiaster worden uitgedragen. De bescheidenheid moet eraf. Door blijvend te investeren in Zutphen Promotie groeit de bekendheid van onze stad en regio, waardoor de nieuwsgierigheid van anderen wordt gewekt. De presentatie van de stad aan bedrijven dient in elke fase, van informatieverschaffing tot ontvangst op de locatie, excellent te zijn. Dat stimuleert ondernemers zich hier te vestigen en hier te blijven.
- De binnenstad is een van de parels van Zutphen en Warnsveld. Ze ligt er prachtig bij, het winkelend publiek is tevreden, het aantal toeristen stijgt, hun bestedingen groeien en bijna ieder weekend is er wel iets te doen in het centrum van Zutphen. De diversiteit in aanbod in onze binnenstad is enorm, zowel op het gebied van winkeltjes als in evenementen en cultureel aanbod. Zutphen Promotie slaagt er goed in om meer toeristen uit de Achterhoek, het westen en Duitsland naar Zutphen te trekken. Blijvend investeren in een veilige, schone en mooie binnenstad is daarom belangrijk. Mensen willen onze stad beleven en dat kan door meer monumenten toegankelijk te maken en open te stellen.
Wel vinden wij het belangrijk dat de binnenstad ook leefbaar blijft voor haar bewoners. In de horeca- en binnenstadvisie moet dit echt terugkomen. Tegelijkertijd willen wij dat de gemeente opnieuw met alle betrokkenen om de tafel gaat om te praten over de financiering van evenementen. Nu ligt dat te veel op het bordje van de binnenstadondernemers.
Eigenaren van het vastgoed in de binnenstad kunnen ook bijdragen aan een gunstige ontwikkeling en hun vraagprijzen kritisch bezien.

En waar leidt dat toe?

De werkgelegenheid in Zutphen/Warnsveld is flink toegenomen, mede door de komst van nieuwe bedrijven. Doordat de gemeente de wensen en eisen van het bedrijfsleven kent en daarop inspeelt is een goed vestigingsklimaat ontstaan. Door goede ondersteuning van bedrijven, ook door de band tussen onderwijs en bedrijfsleven aan te halen (dankzij een hierop gerichte wethoudersportefeuille), zijn ondernemingen naar Zutphen en Warnsveld gelokt of voor de gemeente behouden. Dat geldt ook voor horeca en middenstand in de binnenstad.

2. Werken aan onderwijs

We zien dat met name kinderen die op het VMBO en jongeren die op het MBO zitten, later problemen krijgen om mee te komen. Dit is voor de PvdA onacceptabel. De PvdA wil dat kinderen, ook in het onderwijs, worden aangemoedigd om te doen, na te denken, creatief te zijn, verder te reiken dan het gangbare en vooruit te komen. Kinderen, alle kinderen, verdienen het beste dat wij hen kunnen bieden. En daar zijn wij samen verantwoordelijk voor.

Wat gaan we doen en hoe doen we dat?

- Het VMBO onderwijs staat onder druk in Zutphen en Warnsveld. De PvdA wil dat de onderwijsinstellingen gaan samenwerken, zodat het VMBO-onderwijs toekomstbestendig wordt en het onderwijs aansluit op de vraag van de arbeidsmarkt. Dit biedt de kinderen die op het VMBO zitten perspectief.
- Er hangt nog steeds een negatieve sfeer rondom het VMBO en het MBO. Hierdoor hebben kinderen en hun ouders nog vaak het gevoel dat zij niet trots kunnen zijn op hun diploma's. Samen met het onderwijs, het bedrijfsleven, ouders en organisaties daarom heen gaan we daar iets aan doen. Kinderen en jongeren van het VMBO en het MBO zijn onmisbaar in onze samenleving en zijn de moeite waard om voor op te komen.
- Het VMBO, het MBO en de Internationale taal Schakel Klas (ISK) moeten goed op elkaar aansluiten. Anders lopen kinderen het risico uit te vallen als zij de overstap maken van de ene school naar de andere. Het Praktijkonderwijs heeft een nazorgprogramma ontworpen met ROC Aventus. Dat voorkomt uitval. Het lijkt de PvdA stimuleert het VMBO en de ISK deze werkwijze van het Praktijkonderwijs over te nemen.
- Een stageplaats vinden als het je op het MBO zit is lastig. De PvdA wil dat de gemeente samen met het MBO en ondernemers aan de slag gaat om ieder kind een stageplek te kunnen bieden. Een stageplan maakt onderdeel uit van de MBO-agenda.
- Mensen die op zoek zijn naar een baan of hun baan graag willen houden, hebben daar vaak moeite mee omdat zij niet of niet meer kunnen voldoen aan eisen op de arbeidsmarkt. Samenwerking tussen werkgevers en onderwijs moet worden gestimuleerd om dat probleem op te lossen.
- De gemeente moet haar uiterste best doen om nieuwe opleidingen naar Zutphen te halen, op zowel MBO- als HBO-niveau. Op eigen kracht lukt dat niet, dus is optrekken met onderwijsinstellingen, ondernemers en de provincie nodig.
- De PvdA zet zich ervoor in dat er iedere school weer een conciërge krijgt en voldoende schoon en veilig is. Scholen kunnen met de gemeente in gesprek over het aantrekken van extra klassenassistenten en anticiperen op een mogelijk tekort aan leraren. Dit is ook goed voor de werkgelegenheid.
- In Zutphen is de Weekendschool gegroeid. De weekendschool laat kinderen die opgroeien in een achterstandsituatie kennis maken met een scala aan beroepen. Ook kennen wij het Walhallab en de Zeepkistenrace. Het zijn voorbeelden van plaatsen voor jonge makers en ontdekkers die de ruimte krijgen om uit te vinden wat zij zelf

kunnen creëren. Het zijn voorbeelden van initiatieven die kinderen laten dromen, laten denken en laten doen. De PvdA wil dat steunen en navolging geven.

- In Zutphen en Warnsveld zijn ongeveer zesduizend mensen laaggeletterd. Zij kunnen daardoor niet goed meedoen in onze samenleving. In de afgelopen jaren heeft de gemeente, onder aanvoering van de PvdA- wethouder, samen met de bibliotheek dit probleem stevig aangepakt. Maar daarmee is de laaggeletterdheid Zutphen en Warnsveld nog niet uit. De PvdA wil de komende jaren geld uit blijven trekken om inwoners van Zutphen en Warnsveld -dus ook allochtonen- met taalproblemen te helpen.
- De PvdA wil dat de gemeente er, samen met partners, echt werk van maakt om hoger en specialistisch onderwijs naar Zutphen te halen. Dit hoeft geen hoofdvesting te zijn. We kunnen beginnen met een nevenvestiging die sterk gekoppeld is aan één van de branches waar Zutphen en Warnsveld sterk in zijn. Denk bijvoorbeeld aan een opleiding archeologie, een opleiding in de psychologie, een opleiding in de restauratie van monumenten, een hogere opleiding mode en dan gelieerd aan de modeacademie van het ROC. Zo kunnen we nog meer bedenken. Het gaat om het punt dat het echt hoog tijd wordt voor meer inspanning op dit vlak.
- De PvdA heeft zich, met succes, ingezet voor een volwaardige financiering van schakelklassen en zal dat ook in de komende jaren blijven doen. Verder pleiten wij voor het investeren in voorschoolse educatie voor jonge kinderen en focus op het voorkomen van leerachterstanden. Vooral taalontwikkeling is belangrijk. Daarbij moet ook aandacht zijn voor de taalvaardigheid van ouders.
- Terwijl de wereld steeds meer digitaliseert zijn er ook nog grote groepen mensen die niet met de computer overweg kunnen. Er ligt een plan om hieraan te werken, zoals dat ook is gebeurd met laaggeletterdheid. De PvdA wil dat hiervoor geld beschikbaar komt.

En waar leidt dat toe?

Een veel betere positie voor (V)MBO-scholen en daarmee betere kansen voor hun leerlingen. Het onderwijs sluit beter aan op de arbeidsmarkt en de wensen van het bedrijfsleven, ook als het gaat om her- en bijscholing van werknemers. Ieder school heeft een conciërge die de docenten werk uit handen neemt en bijdraagt aan netheid en veiligheid op school. Er zijn ook genoeg klassenassistenten. De laaggeletterdheid is fors teruggedrongen.

3. Werken voor mensen op achterstand

Het college, met de wethouder van de PvdA voorop, heeft de afgelopen vier jaar hard gewerkt om de werkloosheid in Zutphen en Warnsveld te doen dalen. En dat is gelukt. De stijging van de instroom in de WW en de bijstand is sterk afgeremd en Zutphen loopt nu weer in de pas met andere gemeenten, waar de groei voorheen sterk boven het landelijk gemiddelde lag. Als we kijken naar de mensen in de bijstand en daar de instroom van statushouders vanaf trekken, zien we een sterke daling van het aantal bijstandsgerechtigden.

Dit is op verschillende manieren aangepakt. Er is nieuw leven geblazen in de samenwerking met het UWV; de dienstverlening naar werkgevers is sterk verbeterd; er is geïnvesteerd in de sociale dienst Het Plein; er is meer samenwerking tussen Het Plein en de sociale werkvoorziening Delta gerealiseerd; de eerste stappen richting de oprichting van een Werkbedrijf zijn gezet; en er zijn veel nieuwe partners betrokken bij het ontwikkelen van nieuwe kansen voor werkzoekenden. Belemmerende regelgeving is geschrapt. Om statushouders aan een passende baan te helpen is een speciaal programma ontwikkeld dat zijn vruchten begint af te werpen.

De nieuwe partners zijn verenigd in het Aanjaagteam Werkt. Via dat Aanjaagteam zijn initiatieven ondersteund. Hieruit zijn bijvoorbeeld 100 Talentvolle Vrouwen, Job4us en The Challenge voort gekomen. Via dit soort van initiatieven zijn meer mensen aan de slag gekomen.

De werkloosheid is daarmee nog niet opgelost. De PvdA wil dat de gemeente doorgaat met het investeren in de samenwerking tussen het onderwijs, de gemeente en werkgevers. We willen deze aanpak met partners verbreden naar een echte beweging, een werkbedrijf realiseren en nieuwe initiatieven ondersteunen. Gedoe bij werkgevers moet worden weggehaald en de gemeente moet zelf het beste voorbeeld geven. Door mensen te helpen bij de laatste stap om weer aan de slag te komen, helpen we mensen echt vooruit. Een baan hebben betekent meer zelfvertrouwen, een eigen netwerk, nieuwe dromen en kansen.

Wat gaan we doen en hoe doen we dat?

- De PvdA wil dat niet de regel, maar de mens en de bedoeling van de wet centraal staan. Daarom zijn wij voorstander van de oprichting van een Zutphens Werkbedrijf. Dit Werkbedrijf heeft de simpele opdracht om mensen te helpen aan een baan, of om mensen te helpen hun baan te behouden door middel van goede begeleiding. Met werkgevers en onderwijs wordt er gebouwd aan een infrastructuur die ervoor zorgt dat mensen weer zicht op ontwikkeling hebben en zo snel als mogelijk weer aan een reguliere baan komen. Dit kan alleen maar als er met de mensen zelf en de ondernemers die het betreft wordt meegedacht. Met de oprichting van dit Werkbedrijf stapt Zutphen uit Het Plein met betrekking tot het Werkdeel uit de Participatiewet en uit Delta met betrekking tot de uitvoering van de WSW. De realisatie van een Werkbedrijf met een duidelijke visie en missie leidt ertoe dat er in Zutphen een organisatie ontstaat met maar één focus en die is het helpen van mensen aan werk.
- Betaald werk heeft de voorkeur en daar waar we banen kunnen creëren, desnoods gesubsidieerd, doen we dat. Er is immers genoeg werk waar we als samenleving geen economische waarde meer aan toedichten, maar dat wel belangrijk is. Het is ontoelaatbaar dat mensen met betaald werk worden vervangen door vrijwilligers. Het Werkbedrijf krijgt de ruimte om alles uit de kast te trekken. Denk aan een blijvend aanbod van beschutte werkplekken, meedoenplekken, leer-werk aanbod, voltijd onderwijs als dat goed is, arbeidsmatige dagbesteding, loondispensatie, een arbeidsbonus.

- Experimenteren met de bijstand kan interessant zijn om te zien of het helpt om mensen sneller weer op eigen benen te krijgen. De daarbij aan ruimte om bijverdiensten te houden, een regelluwe periode of een vorm van basisinkomen. Het doel is mensen te helpen en uit te dagen weer aan de slag te komen.
- Het re-integratiebudget wordt ingezet voor de groepen die dit het hardste nodig hebben. Denk aan jongeren, alleenstaande ouders, mensen boven de 55 jaar, mensen met een arbeidsbeperking, statushouders en mensen die omscholing nodig hebben om weer aan de slag te komen. Als wij deze groepen niet intensief ondersteunen is het risico groot dat ze nooit meer aan het werk komen en dat is een verspilling van talent.
- De participatiewet is vooral een lastige wet gebleken voor kwetsbare jongeren van het Praktijkonderwijs Zutphen en de Anna Flokstraschool (Voortgezet Speciaal Onderwijs). Voorheen stroomden deze jongeren rechtstreeks door naar de Wajong of de WSW. De toegang tot deze wetten is gestopt of de drempel is veel hoger gelegd, waardoor deze jongeren tussen wal en schip dreigen te raken. Dat is niet aanvaardbaar. De toekomst van deze jonge mensen is een verantwoordelijkheid van ons allemaal. De jongeren van VSO/PRO verdienen een speciale plek binnen het Werkbedrijf. Met goede begeleiding, kennis en kunde, zorgen we ervoor dat deze jongeren de plek krijgen die zij verdienen.
- Bureaucratie en regelzucht weerhouden ondernemers er te vaak van mensen in dienst te nemen uit de bijstand, met een afstand tot de arbeidsmarkt of met een arbeidsbeperking. De afgelopen jaren hebben ondernemers laten blijken deze mensen niet links te willen laten liggen en zijn zij met onze wethouder opgetrokken om werk te maken van werk. Zij lopen echter tegen bepaalde risico's aan bij ziekte, terwijl zij zich dit vaak niet kunnen veroorloven. Om nog meer ondernemers bereid te vinden net dat stapje extra te zetten, pleit de PvdA met ondernemers voor de introductie van een echte no-risk polis. Daarmee wordt het financiële risico van doorbetaling van loon bij ziekte voor MKB-werkgevers draagbaar. Als dit niet lukt met reguliere verzekeraars moeten de gemeenten en haar partners in onze arbeidsmarktregio dit samen uitvoeren.
- De wethouder van de PvdA heeft in de afgelopen vier jaar fors geïnvesteerd in het bouwen aan een sterk werkgeversservicepunt (WSP). Grote klacht van ondernemers was dat zij te maken hadden met teveel organisaties en te veel regels. Door inspanning van de gemeente is dat voorbij. Er staat er nu één team dat werkt namens Het Plein, Delta en het UWV. Deze dienstverlening aan ondernemers kan verder worden verbeterd door er ook intermediairs uit de uitzendbranche aan toe te voegen.
- De gemeentelijke organisatie is ook een werkgever die een hoge plek wil krijgen op de Prestatieladder Sociaal Ondernemen. Dat betekent dat de gemeente als ondernemer ook plek wil bieden aan stagiaires, mensen uit de bijstand, mensen met een beschutte indicatie, mensen met een arbeidsbeperking en aan bijvoorbeeld jongeren uit het VSO/PRO-onderwijs. Daarnaast heeft de afdeling Beheer&Onderhoud zich verder ontwikkeld tot een leerwerkbedrijf in het groen en de techniek en blijft deze afdeling werken met mensen met een WSW indicatie. Om dit allemaal mogelijk te maken is investering nodig in goede begeleiding en aanpassing van de werkzaamheden. De PvdA zal er scherp op letten dat de gemeente zich ook werkelijk in deze richting ontwikkelt en zo tot voorbeeld kan zijn voor andere gemeenten en werkgevers in de publieke- en semipublieke sector.
- Behalve werkgever is de gemeente ook inkoper. Met jaarlijks een flink inkoopbudget kan de gemeente invloed uitoefenen op de bedrijfsvoering van haar leveranciers. Inkoopers van de gemeente moeten zich bewust zijn van de producten die lokale ondernemers leveren en het inkoop- en aanbestedingsbeleid moet sociale en

duurzaamheidsdoelstellingen ondersteunen. Om dit voor elkaar te krijgen is onze wethouder druk geweest om het inkoop- en aanbestedingsbeleid te herzien. Nu kunnen ondernemers zich via de webpagina van de gemeente voorstellen als sociaal en/of duurzaam bedrijf. Zo stimuleert de gemeente Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen. Voor alle inkopen onder de wettelijke norm voor Europese aanbesteding zijn inkopers van de gemeente verplicht om eerst in Zutphen en Warnsveld te kijken of er ondernemers zijn die de gevraagde producten kunnen leveren. Daarmee worden ondernemers gestimuleerd ook lokaal maatschappelijk te investeren. Zo stimuleren we de lokale economie en daarmee de groei van het aantal banen.

En waar leidt dat toe?

Zutphen heeft een eigen Werkbedrijf dat een belangrijke impuls geeft om (veel) meer mensen aan werk te helpen. Ook hebben daardoor kwetsbare jongeren betere kansen op de arbeidsmarkt. Ondernemers ervaren nog betere dienstverlening. Als sociaal werkgever biedt de gemeente zelf mensen uit groepen die op de arbeidsmarkt minder kansen krijgen perspectief. De gemeente gebruikt bovendien haar mogelijkheden als grote inkoper om de lokale en duurzame economie te stimuleren.

4. Werken aan inkomen

Armoede gaat tegen alles in waar de PvdA voor staat. Armoede gaat samen met angst, verdriet, stress, slechte gezondheid, schaamte en schulden. Het is voor de PvdA onaanvaardbaar dat één op de negen kinderen in onze gemeente opgroeit in armoede. Door gerichte armoedebestrijding en aanpak van schulden kunnen we er met elkaar voor zorgen dat deze kinderen weer mee kunnen doen en in rust kunnen opgroeien.

Wat gaan we doen en hoe doen we dat?

- Minimabeleid is bedoeld voor het wegnemen van de ergste pijn van mensen bij armoede. Daarom staan wij voor een ruimhartig minimabeleid, met een inkomensgrens van 130% van het bijstandsmimum. Wel willen we voorkomen dat het minimabeleid hulpafhankelijkheid creëert of vergroot. Daarom werkt het minimabeleid wel zo dat mensen gestimuleerd worden om aan de slag te gaan en financieel zelfstandig te worden.
- Dankzij onze wethouder is er nu voor kinderen die in armoede opgroeien een kindpakket en is de meedoenregeling opgehoogd naar 130% van het minimuminkomen. Dat betekent dat mensen tot 130% van het minimuminkomen aanspraak kunnen maken op en bijdrage in de kosten aan bijvoorbeeld sport, cultuur, een krant of verenigingsleven.
Echter, om kinderen uit armoede te helpen is meer nodig. De PvdA wil daarom dat er een plan van aanpak ontwikkeld wordt met als doel binnen acht jaar de armoede onder kinderen sterk terug te dringen. Dit heeft bij de PvdA hoge prioriteit. Kinderen krijgen bij het ontwikkelen van dit plan gelegenheid zelf aan te geven wat zij nodig hebben en belangrijk vinden. Sportverenigingen, onderwijsinstellingen, cultuuraanbieders, werkgevers, wijkagenten, wijkteams, de liefdadigheidsorganisaties zoals die zijn verenigd in Verbindkracht, initiatieven zoals het Wahlallab, de organisatoren achter de Zeepkistenrace, de Weekendschool, Wie Goed Doet Goed Ontmoet en natuurlijk ouders worden gevraagd mee te doen. In ieder geval zou elk kind mee moeten kunnen doen met sport, op schoolreisje kunnen, huiswerk kunnen maken, verjaardag kunnen vieren, voldoende kleding en eten moeten hebben, een fiets en een computer en in veiligheid op kunnen groeien. Daarvoor willen we dat Zutphen meedoet aan 'Kindpakket' en bij de uitwerking daarvan de kinderen zelf laat aangeven wat zij nodig hebben.
- De toegang tot schuldhulpverlening is, door inzet van onze wethouder, laagdrempelig en slagvaardiger geworden. Dat is belangrijk geweest. Door deze interventie hebben meer mensen toegang tot hulp bij schulden. Dat beleid willen wij voortzetten.
- Er is stevig geïnvesteerd in en samenwerking gezocht met vrijwilligers van Schuldhulpmaatje en Perspectief. Deze vrijwilligers helpen mensen bij het weer op orde krijgen van hun administratie. Dit is belangrijk en deze vrijwilligers verdienen ook de komende jaren volle steun van de gemeente.
- In het onderwijs is meer voorlichting nodig over het voorkomen van schulden door kinderen en jonge mensen.
- De gemeente richt een fonds op dat schulden kan overnemen zodat mensen met schulden nog maar één schuldeiser overhouden waar goede afspraken mee gemaakt kunnen worden. Desgewenst kan met dit fonds ook een rustperiode afgesproken worden, zodat mensen de ruimte krijgen om weer uit de stress te komen.
- Speciale aandacht vragen Zelfstandigen Zonder Personeel (ZZP'ers), werkende armen, ouderen, mensen die laaggeletterd zijn en jongeren die 18 jaar worden en op

zichzelf gaan wonen. Deze mensen worden betrokken bij de ontwikkeling van programma's die hen echt helpen.

- Het project vroegtijdige signalering bij huurschulden heeft grote successen gehad. Het aantal huisuitzettingen en aanzeggingen is spectaculair gedaald en mensen zijn snel geholpen bij het oplossen van schulden. Dit project, waarin de woningbouwcoöperatie samen met het welzijnswerk heeft opgetrokken, verdient navolging. Eerste doel is op eenzelfde wijze aan de slag te gaan met de belastingdienst, nutsbedrijven en zorgverzekeraars. Om dit echt tot een succes te maken zoeken we samenwerking voor deze aanpak met andere gemeenten.
- Tot slot willen we alleen werken met bewindvoerders en schuldhelpverleners, die voldoen aan het keurmerk bewindvoering. Onze schuldhelpverlening moet gericht zijn op de mensen zelf en op het doorbreken van vicieuze cirkels waardoor mensen in de schulden blijven zitten.
- Helaas zijn in Nederland de voedselbanken nog steeds niet overbodig. De PvdA betreurt dat zeer. Omdat de hulp van de voedselbank nog steeds hard nodig is, blijven wij die ondersteunen.

En waar leidt dat toe?

De grote groep kinderen die opgroeien in armoede is heel veel kleiner geworden.

Samenwerking met belastingdienst, verzekeraars en nutsbedrijven leidt tot vroegtijdige signalering van probleemgevallen en voorkomt dat mensen onnodig diep in de schulden belanden. Met goede voorlichting wordt voorkomen dat nieuwe geldproblemen ontstaan. De voedselbank krijgt de noodzakelijke ondersteuning.

5. Werken aan stad en dorp

Het is fijn om in Zutphen en Warnsveld te wonen. En dat mogen we best wat meer uitventen. We hebben een stad en dorp met veel speelruimte, met voldoende huisvesting voor iedereen en een uitbundig cultureel- en sportaanbod. Wij willen dat dit zo blijft.

Tegelijkertijd zien en horen we ook dingen die echt aandacht behoeven. Sportverenigingen met name staan onder druk omdat het moeilijk is om voldoende vrijwilligers met kennis en kunde voor langere tijd aan zich te binden. Mantelzorgers hebben het door de zich terugtrekkende overheid zwaarder gekregen en woningen worden steeds moeilijker betaalbaar voor een grote groep mensen. Voor jongeren is er te weinig te doen. Ook is respect voor elkaar een thema aan het worden in onze stad, net als veiligheid.

Wij staan voor een veilige, verbonden samenleving, waar je goed kunt wonen, waarin er voor je gezorgd wordt wanneer dat nodig is, waarin je kunt sporten en van cultuur kunt genieten en waarin mensen respect voor elkaar hebben en naar elkaar omkijken. In de manier waarop de overheid dit organiseert moet er meer ruimte zijn voor initiatieven van inwoners en de professionaliteit van hulpverleners. De mens en de samenleving staan centraal, niet de regels.

Wij willen ook stilstaan bij het feit dat er nog steeds mensen worden uitgesloten en gepest op grond van hun afkomst, leeftijd, geslacht, politieke overtuiging, seksuele voorkeur en ga zo maar door. Het is een opdracht aan ons allemaal om ieder mens de ruimte te geven er te kunnen zijn en iedereen met respect te behandelen. In de wereld van de PvdA is er geen plaats voor discriminatie.

Via hun kinderen leren ouders elkaar kennen. Vaak ontstaat door die contacten de mooiste dingen. We zien ouders en anderen samen buurten schoonmaken, zoals in de Zuidwijken. We zien ouders en anderen samen buurthuizen runnen, zoals in het Waterkwartier. We zien ouders samen opkomen voor meer en veilige speelruimte zoals in Noordveen of een geweldig feest maken zoals in het buurtfeest in de Hoven of de week van de Wijk in Noordveen. De PvdA vindt dat de gemeente veel meer kan doen om die banden te bevorderen. Dit soort dingen zijn niet vertaalbaar naar een aantal vierkante meters speelruimte per kind of een regel dat er om de zoveel meter een bankje moet staan. Dat moet ook doorklinken binnen het stadhuis.

De publieke openbare ruimte moet niet gezien worden als een kostenpost, maar als belangrijk kapitaal voor het welzijn dat voor het oprapen ligt. Door burgers te vragen welke mogelijkheden zij zien, kunnen er fantastische plannen gemaakt en uitgevoerd worden. Een goed voorbeeld was het initiatief uit 2015 van de PvdA, Groen Links en de Stadspartij om mensen en deskundigen te vragen hoe we het water in de stad voor de stad zouden kunnen laten werken, om er meer van te kunnen genieten en om er bijvoorbeeld energie uit op te kunnen wekken. Maar liefst 86 ideeën werden er ingeleverd en gebundeld in het Blauwboek! Helemaal geweldig is het om te zien hoeveel van de ideeënmakers, ook zelf willen helpen bij de uitvoering van die ideeën. En door dat met verve op te pakken en ermee aan de slag te gaan, wordt de stad dus ook echt van mensen zelf. Daarmee ontstaat eigenaarschap, leren mensen elkaar kennen en vertrouwen en ontstaat er nieuwe energie.

Wat gaan we doen en hoe doen we dat?

- Een goede en betaalbare woning is erg belangrijk voor iedereen. En op dit moment is dat niet voor iedereen bereikbaar. Als het iedere maand spannend is of de huur op tijd betaald kan worden of als je niet kunt verhuizen doordat je koophuis 'onder water' staat, sta je voortdurend onder stress. Wij vinden dat iedereen moet kunnen wonen voor een eerlijk deel van het besteedbaar inkomen. Om die betaalbaarheid en toegang tot een goede woning te kunnen garanderen zullen afspraken gemaakt moeten worden met woningcoöperaties. Er moeten voldoende betaalbare woningen zijn. Daarbij blijven wij voorstander van de spreiding van verschillende doelgroepen in buurten en wijken. Diversiteit is een kracht.
- Goed wonen beperkt zich echter niet alleen tot de betaalbaarheid van een huis. Door een ambitieus plan op te stellen met betrekking tot de verduurzaming van de bestaande woningvoorraad, slaan we verschillende vliegen in één klap. Daarover iets verderop in dit hoofdstuk meer.
- De regionale afspraken over het aantal nog te bouwen woningen remmen de gemeente af om nieuwe woningbouwinitiatieven te nemen. De diversiteit van de Zutphense woningvoorraad kan nog verder versterkt worden als de gemeente nieuwe ontwikkelingen toelaat, zoals het ombouwen van leegstaande winkelpanden tot jongerenwoningen in de aanloopstraten naar het centrum. De PvdA is voor meer ruimte voor nieuwe initiatieven. Ook als dat betekent dat er in sommige nieuwbouwwijken minder woningen op gemeenteground worden gebouwd.
- Bewoners moeten zeggenschap over hun leefomgeving kunnen hebben. Daarom is het belangrijk dat de stem van bewoners en bewonerscommissies meer gehoord wordt. De woningbouwcoöperaties moeten huurders een plek geven in hun Raden van Commissarissen.
- Wonen gaat niet alleen over dat ene huis, maar ook over je straat, buurt en wijk. De gemeente moet bewoners zien als mede-eigenaar van die straat of buurt. En als mede eigenaar wordt je ook serieus betrokken bij de ontwikkeling van je buurt. Spelen, ontmoeten, voldoende groen en tegengaan van verwaarlozing, zwerfafval en hondenpoep zijn allemaal belangrijk in de realisatie van een fijne woonomgeving. Wij vinden dat bewoners veel sterker betrokken moeten worden bij de planvorming rond zulke onderwerpen
- Goed wonen en het verbeteren van de leefbaarheid gaat in sommige buurten ook over versterkte inzet op veiligheid en zorg in de wijk. Investeren in het wonen, in straten en buurten zowel in stenen als in de onderlinge band van bewoners, zorgt ervoor dat mensen en kinderen in rust, veiligheid en onderlinge verbondenheid kunnen leven.
- Wij nodigen onze samenleving uit mee te denken over het vergroten van speel-, beweeg-, en ontmoetingsmogelijkheden. Daarom zijn wij aan de slag gegaan met het organiseren van bijeenkomsten rondom Spelen- en Ontmoeting. Door bij de uitvoering van de plannen buurtservice, Cambio (nieuwe beheerder van de Kaardenbol), het leer-werkbedrijf van de gemeente en ondernemers te betrekken, kan een investering in het spelen en ontmoeten ook meer werkgelegenheid creëren. Andere onderwerpen die zich ontzettend goed lenen voor het verder bouwen aan een fijne stad en dorp zijn Veiligheid en Mooie stad en dorp. Graag nodigen wij iedereen uit om met ons mee te denken over deze onderwerpen en met ideeën te komen. Wij

zullen het initiatief hiertoe nemen en er, met onze burgers, voor zorgen dat de plannen zoveel als mogelijk ook echt uitgevoerd worden.

- Er zijn te weinig jongeren die in Zutphen willen blijven als ze op eigen benen gaan staan. Liever vliegen zij uit en gaan ze elders wonen. Dit is een gemiste kans. Jonge mensen in je stad en dorp houden de boel levendig, vitaal en gezond. En voor de jongeren die wel willen blijven is Zutphen eigenlijk niet interessant genoeg. Hoog tijd dus om hier echt iets aan te doen. Daar hebben wij twee voorstellen voor. Ten eerste steunen we het initiatief van de SP om te zorgen voor meer jongerenhuisvesting. De PvdA is voor creatieve oplossingen, zoals huisvesting in duurzame 'tiny houses' of in zeecontainer-woningen in leegstaande bedrijfspanden. Een ander voorbeeld is om leegstaande winkelpanden in de aanloopstraten om te bouwen tot betaalbare woningen. Dat is ook goed voor de uitstraling en levendigheid van de binnenstad. Aan jongeren vragen wij om zelf met plannen te komen om de verveling onder onze jeugd tegen te gaan. Deze plannen worden actief ondersteund door de gemeente.
- Wonen, ruimte om er te mogen zijn en onderwijs zijn drie randvoorwaarden om onze jongeren in eigen stad een toekomst te bieden en andere jongeren aan te trekken. En als er dan meer jongeren zijn zal er ook meer initiatief ontstaan om dingen voor jongeren te organiseren, zoals een leuk uitgaansleven en een nachttrein. Zoals bij ieder plan in dit programma vindt de PvdA het belangrijk om in de ontwikkeling van deze plannen ook jongeren zelf te betrekken. Kinderen en jongeren kunnen invloed gaan uitoefenen op het beleid van de gemeente als de gemeente de stem van jonge mensen ook echt een plek geeft. De PvdA wil dat dit gebeurt.
- Zoals de PvdA staat voor onze jongeren staat zij voor alle leeftijdsgroepen en daarom ook voor de ouderen van Zutphen. Onze stad moet een plaats zijn waar het fijn is om op te groeien, te wonen en werken, maar waar gezond en prettig oud worden ook mogelijk is. Wij omarmen het idee dat Zutphen een 'leeftijdsvriendelijke stad' moet zijn.
- Daarnaast wordt over ouderen vaak gesproken als een groep waarvoor veel zorg nodig is en hoge kosten moeten worden gemaakt. Dat ouderen ook een bron van kennis, ervaring zijn en werk kunnen verzetten, wordt gemakkelijk over het hoofd gezien. Het is belangrijk om, zonder de aandacht voor zorg te vergeten, ouderen te stimuleren hun mogelijkheden zo goed mogelijk te benutten en zoveel mogelijk zelf vorm te blijven geven aan hun dagelijkse leven.
- Mobiliteit en nabijheid van voorzieningen spelen een belangrijke rol als het gaat om meedoen. Voor ouderen dreigt vaak vermindering van hun mobiliteit en de afstand tot voorzieningen wordt snel te groot. Waar dat meedoen in de weg staat moeten maatregelen worden genomen. Samen met alle betrokkenen zorgt de gemeente voor betere toegankelijkheid van gebouwen, parken, sport- en recreatieterreinen en natuurgebieden, openbaar vervoer. Bij de inrichting van straten en pleinen wordt meer rekening gehouden met de mogelijkheden/beperkingen van ouderen.
- Wij dragen dat onder andere uit door ons aan te sluiten bij Ongehinderd.nl. Zo wordt voor bezoekers en inwoners van onze stad met behulp van apps en websites zichtbaar gemaakt hoe toegankelijk Zutphen is voor mensen met beperkte mobiliteit. Ook zullen wij een meldpunt Toegankelijkheid in het leven roepen.

- Veel ouderen willen nog graag werken en zijn vaak bereid dat onbetaald of tegen geringe vergoeding te doen. Er zijn ook ouderen die niet zonder betaald werk kunnen. Het aanbod aan werk voor oudere werknemers is niet groot genoeg om in de behoefte te voorzien. Daarom wil de PvdA het ouderen meer mogelijk maken te kiezen voor het structureel verrichten van vrijwilligerswerk. Daardoor komt betaald werk vaker beschikbaar voor hen die dat het hardst nodig hebben of dat echt willen.
- Ouderen vinden het vaak belangrijk dat zij kunnen blijven wonen op de plek waar zij oud zijn geworden. Meestal is dat het huis dat zij huren of hebben gekocht. De PvdA vindt dat de gemeente om de tafel moet met bewoners, bouwers en –beheerders om een plan tot stand te brengen om het Zutphense woningenbestand levensloopbestendig te maken en bezitters van eigen huizen te stimuleren dat op tijd te doen. Daarvoor is voorlichting nodig, het aanbieden van hulp bij het opstellen van een plan en waar mogelijk hulp bij de financiering.
- Ouderen lopen het risico sociaal geïsoleerd te raken door het kleiner worden van de familie-, vrienden- en kennissenkring. Problemen rond meedoen kunnen daarom niet alleen worden opgelost met een aanpak van mobiliteitsproblemen, maar ook door te werken aan binding tussen de mensen in een buurt. De PvdA is ervan overtuigd dat er onder ouderen genoeg ideeën leven om dit probleem te lijf te gaan en zal stimuleren dat die ideeën ook gebruikt gaan worden. Zoals jongeren een stem moeten hebben, wil de PvdA dat ook ouderen actief een stem krijgen in het beleid van de gemeente.
- Bedrijven en instellingen worden gestimuleerd toepassingen te ontwikkelen waarmee apparatuur en installaties in huis kunnen worden bediend en waarmee dienstverlening van buitenaf mogelijk wordt. Bij dat laatste gaat het niet per definitie om zorgverlening.
- Het aantal mensen met dementie neemt toe. In Zutphen hebben ongeveer drieduizend personen met dementie te maken. Omdat ze het zelf hebben, of in hun rol van mantelzorger. Van de mensen met dementie woont zeventig procent thuis. Een dementievriendelijke gemeente maakt dus een groot verschil in de leefomstandigheden. Dit houdt concreet in dat we bij de dagbesteding, huishoudelijke hulp en vervoer prioriteit geven aan passende zorg bij dementie. En dat de gemeente allerlei vormen van ondersteuning voor de mantelzorger moet bieden bij dementie, zodat deze het langer vol kan houden. Daar waar nodig en mogelijk ondersteunt de gemeente initiatieven gericht op deze doelgroepen. Het is belangrijk dat er blijvend wordt samengewerkt in het dementienetwerk, zodat de gespecialiseerde hulpverleners hun werk kunnen blijven doen.
- Later in dit programma beschrijven wij onze voorstellen op het gebied van duurzaamheid. Maar het verduurzamen van de bestaande woningvoorraad in Zutphen en Warnsveld, in zowel particulier als collectief bezit, vergt bijzondere aandacht. Hier valt namelijk nog een wereld te winnen. En daarom stellen wij voor dat de gemeente, samen met inwoners, de coöperaties, ondernemers en eigenaren een ambitieus plan opstelt en uitvoert om binnen vijftien jaar de gehele bestaande woningvoorraad van nu vaak energielabel E of F te brengen naar label B en liever A. In deze aanpak kan direct de ontkoppeling van het gas worden meegenomen, als ook het afkoppelen van het hemelwater en methoden om energie op te gaan wekken met diensten, zoals zon, wind en water, die de natuur ons toch al levert, maar we tot nu toe veel te weinig gebruik van maken.

- Veiligheid en je veilig voelen zijn een basisbehoefte. De gemeente speelt hierin, samen met politie, sociale wijkteams en inwoners een belangrijke rol. Zeker de wijkagent is belangrijk. Hij of zij ziet wat er speelt in de wijk en in gezinnen. Hij of zij kan ook makkelijk contact leggen en komt bij mensen thuis. In buurten waar de veiligheid en leefbaarheid onder druk staan, moet de inzet van wijkagenten vergroot worden. Hiervoor wordt een beroep gedaan op het Ministerie van Veiligheid en Justitie. De toename van ernstige woonoverlast en wietkwekerijen in woningen wordt aangepakt.
- Als de afstand tussen burgers en politie wordt verkleind, ontstaat meer inzicht in de dynamiek van een wijk, weten we waar we elkaar op mogen aanspreken en is preventie succesvoller. Ook kunnen wijkteams, wijkregisseurs, sociaal werkers en wijkwethouder de wijk dan beter ondersteunen. Samen met deze professionals wordt bepaald waar het accent op komt te liggen als het gaat om de aanpak van onveiligheid in onze stad en dorp. Als dit betekent dat er door de gemeente meer geïnvesteerd moet worden in bijvoorbeeld gesubsidieerde werkprojecten om een einde te maken aan uitzichtloosheid voor jonge mensen, dan doen we dat.
- Er moet ook meer oog zijn voor de gevolgen van het feit dat steeds minder mensen die eigenlijk niet zelfstandig kunnen wonen, dat wel moeten doen. Dit heeft namelijk gezorgd voor een toename van eenzaamheid en gevoel van verloren zijn van deze mensen zelf en helaas ook voor een toename van overlast in buurten en daarmee voor een toegenomen gevoel van onveiligheid. Hier komen wij op terug in het volgende hoofdstuk waar we onze plannen op het gebied van zorg en welzijn beschrijven.
- De gemeente en de politie moeten de samenwerking versterken met de verschillende bewonersinitiatieven voor buurtpreventie en het is de moeite waard om hier verder mee te experimenteren. Wel vinden wij het erg belangrijk dat het primaat van geweld en opsporing blijft liggen bij de overheid en dat ogen en oren in een buurt nooit een vervanging mogen zijn voor politie.
- In het uitgaansleven zijn er te vaak voorbeelden van buitensporig geweld. De PvdA Zutphen - Warnsveld is voor een aanpak van uitgaansgeweld die wordt vastgesteld in overleg tussen horeca, politie, jongerenwerk, bewoners en de bezoekers van de horeca. Cameratoezicht kan van toevoegde waarde zijn, vooral als hulpmiddel in opsporing van daders en in het tegengaan van inbraken in de binnenstad. De inzet van straatcoaches in alle weekenden in plaats van eens in de twee weken is zo mogelijk nog effectiever.
- De PvdA maakt zich zorgen over de toename van goederentreinen op de IJssellijn en de aanvliegroutes naar vliegveld Lelystad. Dit zijn bij uitstek regionale vraagstukken waar we het rijk voor nodig hebben. Wij willen daarom samen met andere gemeenten optrekken. De risico's van deze ontwikkelingen voor de leefbaarheid zijn groot en moeten worden meegewogen en teruggedrongen. Zutphen, Warnsveld en de omgeving laten zich kenmerken door een fijn leef- en woonklimaat. Laten we er samen voor staan om dit ook zo te houden.
- Het gevoel van onveiligheid kan worden tegengegaan door het bevorderen van de sociale samenhang in buurten en wijken, op scholen en in instellingen. Dat kan door het stimuleren van ontmoeting, waar we in dit programma veel waarde aan hechten. Het tegengaan van pesten, ook via sociale media, is echter één van die onderwerpen

die onderbelicht zijn in het veiligheidsbeleid van de gemeente. Een antipestbeleid met concrete en zichtbare maatregelen moet ontwikkeld worden. Als iemand gepest wordt, of dat nu een kind of een volwassene is, is dat funest voor zijn of haar zelfvertrouwen. In een trots en veilig Zutphen en Warnsveld tolereren we pesten niet.

- Fietsen is goed voor de gezondheid, voor het milieu en is relatief goedkoop. Zutphen is een compacte gemeente en daardoor voor veel mensen geschikt om de dagelijkse verplaatsingen met de fiets te doen. Met de rode lopers naar de binnenstad, de onderdoorgangen onder het spoor en de extra fietsenstallingen is er veel gedaan om het fietsen te stimuleren. De PvdA wil dat de gemeente dit verder uitbreidt. Bijvoorbeeld door een rode loper aan te leggen van Warnsveld naar de binnenstad via de Paulus Potterstraat (scholen) en met een veilige (voorrangs-) oversteek bij de Graaf Ottosingel. En met meer fietsenstallingen in de binnenstad.
- De veiligheid voor fietsers en ander verkeer moet ook verbeterd worden, zeker op een aantal notoir gevaarlijke kruispunten zoals dat van de Gerard Doustraat. Bij het ontwerp van de openbare ruimte moet het belang van fietsers meer voorop staan.
- De PvdA heeft gestaan voor de komst van het AZC in Noordveen, omdat wij iedereen die op zoek is naar een dak en veiligheid een nieuw leven gunnen. Tegelijkertijd hebben wij het erg belangrijk gevonden dat de leefbaarheid in de wijk niet mocht leiden onder de komst van het AZC, de gemeente serieus oog en oor zou hebben voor de omgeving van het AZC en er sterk samen gewerkt zou worden tussen de gemeente, omwonenden en het COA. Dat is meer dan gelukt en daar zijn wij trots op. De PvdA blijft in de gaten houden dat dit ook goed blijft lopen.
- Er moet wel meer gebeuren om vluchtelingen en statushouders die huisvesting hebben gevonden in het AZC en in Zutphen en Warnsveld deel te laten nemen aan activiteiten in de Zutphense samenleving zoals stages, vrijwilligerswerk, sport en cultuur. Op die manier willen we een antwoord vinden op de verveling en vereenzaming en bevorderen we de integratie en beheersing van de Nederlandse taal van nieuwe inwoners van Nederland. De gemeente draagt daaraan bij door in de eerste plaats initiatieven van statushouders en bewoners van het AZC, omwonenden en organisaties zoals Buddy to Buddy en Vluchtelingenwerk, te blijven ondersteunen en door uitbreiding van samenwerking tussen het AZC en organisaties te ondersteunen.

En waar leidt dat toe?

Voor alle groepen zijn er voldoende en betaalbare woningen, dus ook voor jongeren. Zutphen en Warnsveld zijn voor iedereen mooie en fijne plekken om te wonen; inwoners herkennen hun eigen inbreng op de vormgeving en inrichting van hun leefomgeving.

Door de komst van hoger en specialistisch onderwijs –en betere huisvestingsmogelijkheden- blijven veel meer jongeren in Zutphen/Warnsveld wonen.

Er zijn grote stappen gezet op weg naar een volledig duurzaam woningbestand. De veiligheid is met name voor fietsers verbeterd. Wijkagenten hebben een veel grotere rol en dragen bij aan het sterk verbeterde gevoel van veiligheid van onze inwoners. Zutphen is een dementievriendelijke gemeente geworden en verveling en vereenzaming onder vluchtelingen en statushouders is bestreden.

6. Werken aan sport en bewegen

De betekenis van sport en bewegen is groot en wordt gelukkig in toenemende mate gezien en erkend. Sport en bewegen geeft mensen veel. En daarom is het geweldig om te zien hoeveel sportaanbieders er zijn in Zutphen en Warnsveld, met veel actieve vrijwilligers. Bijzonder is dat al veel van die sportverenigingen zich ook richten op bijvoorbeeld gehandicapten en ouderen. Sportverenigingen spelen steeds vaker een rol in het oplossen van het werkloosheidsvraagstuk van Zutphen en Warnsveld en nemen zelf initiatief bij de aanpak van misbruik van alcohol en geweld langs de sportlijn.

Onze sportverenigingen spelen op die manier een belangrijke rol in het welzijn van onze stad en ons dorp. Voor de PvdA staat vast dat een gezond sport- en beweegklimaat in Zutphen en Warnsveld moet worden onderhouden en bevorderd.

Wat gaan we doen en hoe doen we dat?

- Het kost veel sportclubs moeite voldoende vrijwilligers achter zich te scharen. Aan de ene kant wordt er meer van deze organisaties gevraagd op het gebied van regelgeving en ambitie, terwijl er aan de andere kant steeds minder mensen zijn die zich voor langere tijd het werk dat daarbij komt kijken op hun schouders willen nemen. De PvdA is van mening dat de gemeente zich dit probleem moet aantrekken en met sportverenigingen om tafel moet gaan om dit probleem op te lossen.
- Te vaak blijken mensen niet goed te weten welke sport- en beweegaanbieders er allemaal zijn in Zutphen en Warnsveld en wat zij te bieden hebben. We zien wel dat iedere sportvereniging een eigen website heeft en veel inspanning levert op het gebied van communicatie om het eigen aanbod onder de aandacht te brengen. Door met de sportverenigingen een website te bouwen waar alle sportverenigingen zich kunnen presenteren, kan de gemeente helpen dit te verbeteren.
- Bewegingsonderwijs is ook erg belangrijk en van toegevoegde waarde naast de bestaande sportverenigingen. De buurtsportcoaches spelen daar een belangrijke rol in en dus willen wij dat dit nu nog tijdelijke initiatief een permanent onderdeel wordt van het gemeentelijk beleid. Het basisonderwijs en de buurtsportcoaches kunnen samen plannen maken om het bewegen op school breder in te zetten. De gemeente ondersteunt deze plannen.
- Wij willen dat er met inwoners wordt nagedacht over de vraag hoe spelen, sporten en bewegen in de openbare ruimte bevorderd kan worden. Wij zien graag een openbare ruimte ontstaan die uitnodigt tot spelen, bewegen en sporten. En dat er meer plek is voor mensen die in ongeorganiseerd verband sport beoefenen. Hierover is de PvdA gestart met initiatief om te komen tot en Speel en Ontmoetingsboek waarin wensen en ideeën van inwoners worden vastgelegd.
- Om meer kinderen die leven in armoede de kans te geven ook te sporten willen wij dat de deelname aan het Jeugdsportfonds wordt uitgebreid.

- Zwembad de IJsselslag slaagt er niet in de prognoses qua inkomsten te halen, weet maar geen omgang te vinden met haar belangrijkste vereniging en heeft geen glijbaan. Tegelijkertijd zijn wij er wel heel trots op dat een zwembad voor onze stad behouden is. Een mooi zwembad, een duurzaam zwembad en een zwembad met veel minder chloor. De PvdA is er voorstander van dat het bad op een andere, meer professionele wijze te beheren en de subsidie te verhogen. Door die twee ingrepen kan het zwembad weer bloeien en komt het uit de vicieuze cirkel van negatief nieuws. De PvdA blijft daarnaast voorstander van het toevoegen van een buitenbad aan de IJsselslag.

En waar leidt dat toe?

Met hulp van de gemeente vinden sportverenigingen gemakkelijker vrijwilligers, zoals inwoners gemakkelijker de weg naar sportverenigingen vinden. Buurtsportcoaches hebben een permanente rol in het stimuleren van bewegen en alle inwoners hebben hun wensen en ideeën kunnen inbrengen om de openbare ruimte zo in te richten dat deze uitnodigt tot spelen, bewegen en ontmoeten. Het zwembad is uit de structurele problemen door verhoging van de subsidie en door de plaatsing van een glijbaan.

7. Werken aan kunst en cultuur

Kunst en cultuur moeten beschikbaar zijn voor iedereen die ervan wil kunnen genieten. Kunst en cultuur dragen bij aan plezier, samenhang, gezondheid, meedoen, ontplooiing, kansen creëren en een aantrekkelijke stad. Ontzettend leuk en inspirerend zijn de kruisbestuivingen die wij zien ontstaan tussen kunst, cultuur en ondernemerschap. Dit bevordert de creativiteit en dat is weer belangrijk voor de persoonlijke ontwikkeling van mensen. Ook zien wij dat de kunst en cultuur en de zorg voor mensen elkaar beginnen op te zoeken. De successen van de Muzehof tonen ons dat kunst en cultuur een rol kunnen spelen in het bestrijden van eenzaamheid en stimuleren van ontmoeting.

Zutphen cultuurstad weet zich steeds beter naar buiten toe te profileren, waardoor het aantal toeristen en daarmee ook weer het aantal banen toeneemt. Investeren in kunst en cultuur loont.

De PvdA wil ruimte bieden aan broedplaatsen waar kunstenaars, ondernemerschap en cultuur samen komen. Het Koelhuis, het Walhallab en de verzameling aan kleinere initiatieven in het oude ROC pand zijn op dit gebied al bijzonder succesvol. Geheel andere initiatieven zijn het succesvolle Cellofestival en het Beethovenfestival. De inspiratie die men opdoet bij die evenementen is echter hetzelfde. Door te investeren in creativiteit en inspiratie kunnen veel mooie nieuwe dingen ontstaan en dat is belangrijk om de geest van onze stad jong te houden. Het is daarom zaak kunst en cultuur voor meer mensen toegankelijk te maken.

Wat gaan we doen en hoe doen we dat?

- Met de Musea en de Hanzehof worden afspraken gemaakt om het aanbod van deze twee instellingen toegankelijk te maken voor een brede groep van de inwoners van Zutphen en Warnsveld. De bibliotheek en de Muzehof slagen er beter in mensen te bereiken die niet uit zichzelf in contact komen met cultuur. De gemeente moet stevige afspraken opnemen in de contracten met deze instellingen om een groter bereik te realiseren en spant zich in om te bevorderen dat deze instellingen meer van elkaar leren.
- De schouwburg is van iedereen! De PvdA ziet graag dat meer inwoners van de voorstellingen in onze schouwburg genieten. We willen dat inwoners mee kunnen praten over de programmering van de Hanzehof. Dat vergroot ook de belangstelling voor de voorstellingen in de Hanzehof.
- De PvdA hecht waarde aan de theaterfunctie van de Hanzehof, omdat het theater en haar podium ruimte bieden aan expressie. Het theater kan echter veel meer ruimte bieden aan initiatieven uit onze samenleving, als het gebruik van het podium in de Hanzehof en de Buitensociëteit makkelijker betaalbaar wordt voor bijvoorbeeld scholen en koren.
- Het lang slepende conflict tussen de Hanzehof en de gemeente over de investering die nodig is voor de toekomst van het theater en de Buitensociëteit moet opgelost worden. Wij stellen voor om dit op dezelfde wijze te doen als is gebeurd met het plan Broederen klooster, vier jaar geleden. Dus door het aanstellen van een commissie van wijzen die na gesprekken in en buiten de stad een voorstel doet aan de organisatie van de Hanzehof, de gemeente en de gemeenteraad. Wij constateren dat de samenwerking tussen de gemeente en de Hanzehof inmiddels zoveel deuken heeft opgelopen, dat interventie van buiten nodig is.

- Om meer kinderen die in armoede leven de kans te geven ook deel te nemen aan kunst en cultuur willen wij dat de gemeente, net als aan het Jeugdsportfonds, ook gaat deelnemen aan het Jeugdcultuurfonds.
- De bibliotheek krijgt de ruimte om haar sociale en vormende rol verder uit te breiden. Wij juichen het toe dat de bibliotheek het voor elkaar heeft gekregen om in iedere basisschool een kleine vestiging te openen. Wij blijven het Taalhuis, van waaruit laaggeletterdheid wordt bestreden, ondersteunen, net als het programma voor het versterken van digitale vaardigheden.
- Scholen worden gestimuleerd samen met de cultuurcoach plannen te maken om het cultuuraanbod te verbreden en te verdiepen. Deze plannen worden ondersteund door de gemeente en medewerking hieraan wordt opgenomen in de prestatiecontracten met de basisinstellingen. Ook wordt bekeken of in samenwerking met jongeren en Filmhuis Luxor een cultureel filmprogramma voor middelbare scholieren is op te zetten.
- De PvdA is trots op het Hof van Heeckeren, waarin het Stedelijk Museum, het Henriette Polak museum en de afdeling archeologie onderdak hebben gevonden. Met hulp van een commissie van wijzen en onder leiding van onze wethouder werd een einde gemaakt aan het plan rondom het Broederenklooster dat zoveel verdeeldheid zaaide. Daarmee kreeg ook de bibliotheek de ruimte om zich te ontwikkelen tot het Taalhuis dat het nu is. Nu komt het er nog op aan om de plannen zoals die er lagen af te maken, waaronder de verzelfstandiging van het Stedelijk Museum en de versterkte samenwerking tussen het Hof van Heeckeren, de Walburgiskerk, 't Schultenhues en het Hampsire hotel. Met deze samenwerking hoeft niet gewacht te worden tot het s' Gravenhof als plein meer allure heeft gekregen. Ontwikkeling van die samenwerking tussen die partijen is belangrijk om meer bezoekers te trekken en de verborgen schatten aan het s' Gravenhof, waaronder de Librije meer in het zonnetje te zetten. Nog belangrijker vinden wij het dat meer inwoners van Zutphen en Warnsveld getrokken worden naar dit deel van de stad, omdat de geschiedenis van de stad daar is begonnen. Kennis maken met de eigen omgeving en geschiedenis van de stad maakt dat mensen zich sneller thuis voelen in Zutphen en trots zijn op de stad. De PvdA steunt de plannen van de gemeente hiertoe. Dit betekent ook dat wij voorstander zijn van het autoluw maken van het s' Gravenhof.
- Diezelfde investering in de verbintenis met de eigen stad en het binden van nog meer mensen van buiten aan Zutphen kan gerealiseerd worden door blijvend aandacht te houden voor en te investeren in de openstelling van al onze monumenten. De monumentendagen spelen hier een belangrijke rol in, net als het Cellofestival, het ondersteunen van het initiatief tot openstelling van de oude Berkelruïne en het beklimmen van de Walburgiskerk. De PvdA ziet graag dat de gemeente doorgaat met het ondersteunen van verdere toegang tot de momenten om deze ook echt te kunnen beleven.

En waar leidt dat toe?

Zutphen is een levendige stad geworden met een jeugdige geest, doordat kunst en cultuur voor een breed publiek toegankelijk zijn gemaakt. Dat geldt dus ook voor de musea en de Hanzehof. De bevolking praat mee over de programmering van het theater. Op scholen wordt meer en beter cultuuronderwijs gegeven.

Door samenwerking tussen alle in de omgeving gevestigde instellingen is 's Gravenhof een plek met allure en het culturele hart van een stad waarin de vele monumenten met steun van de gemeente toegankelijk zijn gemaakt. De problemen van de Hanzehof zijn, op basis van een advies van een commissie van wijzen, opgelost en daarmee is de toekomst van het theater veilig gesteld.

8. Werken aan zorg met aandacht

Helaas heeft de introductie van marktwerking de zorg uitgehold en staat de patiënt, cliënt of andere gebruiker niet langer centraal. Ook is de concurrentiedrift ten koste gegaan van de professionele hulpverleners. Iedere dag weer kunnen we dit aan den lijve ondervinden en iedere dag weer lezen we er iets over in de krant. De gemeente heeft de afgelopen jaren de koers omgegooid en de eerste stappen gezet om marktwerking in de zorg te beperken en cliënt en hulpverlener weer centraal te stellen. Daar is de PvdA trots op. Dat beleid verdient dan ook een krachtig vervolg, want zorg is geen kostenpost, maar een investering in mensen.

Als het om zorg en ondersteuning van mensen gaat is een aantal uitgangspunten voor de PvdA belangrijk: zorg is dichtbij, toegankelijk, beschikbaar, betaalbaar en aanwezig. In de eerste plaats betekent dit dat het vertrouwen in de cliënt of patiënt en in de hulpverlener centraal hoort te staan. Dat betekent dus ook dat we niet alles willen dichtregelen, af willen van de stopwatchcultuur in de zorg en de professional, met zijn of haar cliënt de ruimte geven om te werken aan de doelstellingen die men samen heeft geformuleerd. Het bevorderen van de gezondheid en de zelfredzaamheid zijn belangrijke doelen om na te streven.

Als het om welzijn gaat hanteert de PvdA de volgende uitgangspunten: bescherming, zelfredzaamheid, participatie, zorg voor elkaar en sociale samenhang. Dit is in belangrijke mate preventief beleid. Met maatregelen als de bestrijding van eenzaamheid, het tegengaan van schooluitval, het beperken van overlast en de aanpak van verloedering in buurten en wijken voorkomen we dat problemen verergeren en er later zwaardere hulp of zorg moet worden ingezet.

Als minderjarigen hulp nodig hebben moeten ouders en kinderen weten waar zij met hun hulpvraag terecht kunnen. Bovendien moet goede hulp snel beschikbaar zijn. Daarvoor is de gemeente sinds 2015 verantwoordelijk. Het idee daarachter is dat gemeenten met hun lokale netwerk meer mogelijkheden hebben om minderjarigen met een hulpvraag in eerder stadium te helpen. De algemene indruk is dat de gemeente voldoende continuïteit heeft geboden, maar ook dat er nog veel te winnen is in het eerder helpen van minderjarigen met een hulpvraag. De programmapunten van de PvdA zijn mede hierop gericht.

Wat gaan we doen en hoe gaan we dat doen?

- Wij vinden dat het voor elke inwoner duidelijk moet zijn bij wie je terecht kunt met welk probleem. Dat is nu nog niet het geval en dat komt omdat we het in Zutphen ingewikkeld hebben georganiseerd met drie verschillende toegangen tot zorg en een scala aan organisaties daaromheen. Dit kost geld en soms vallen mensen tussen wal en schip omdat zij van het kastje naar de muur worden gestuurd. Bovendien zijn professionals veel tijd kwijt aan onderling overleg. Een vereenvoudiging van het systeem is daarom belangrijk. Wij willen toe naar één toegang in het sociaal domein. Die toegang zou volgens ons het sociale wijkteam moeten zijn, waarin verschillende organisaties zijn vertegenwoordigd. Op die manier zorgen we ervoor dat de mens en de professional centraal staan, in plaats van de organisaties, de wetten of de bureaucratie.
- Informatie over de zorg zou op verschillende manieren gegeven moeten worden. Via folders en krantjes is normaal, maar dat zou ook moeten gelden voor het gebruik van sociale media zoals Facebook en met behulp van bijvoorbeeld filmpjes voor mensen die –om wat voor reden ook- moeite hebben met schriftelijke informatie. Door in te zetten op vereenvoudiging van de structuur en meer vertellen over het aanbod weten mensen de zorg eerder te vinden en kunnen zij sneller geholpen worden waardoor die problemen niet onnodig groter worden.

- Het is belangrijk om aanvragen zo eenvoudig mogelijk te maken en ook dat iedereen bij een zorgvraag een persoonlijk gesprek krijgt. Dit persoonlijke gesprek is nodig omdat mensen vanuit vertrouwen een beroep op de zorg moeten kunnen doen. Tijdens zo'n gesprek kan bijvoorbeeld meteen worden afgesproken wanneer er een herindicatie plaats heeft. Het mag niet zo zijn dat iemand van 80 jaar of ouder die hulp in de huishouding nodig heeft ieder half jaar wakker ligt over de vraag of de hulp wordt voortgezet. Het is redelijk om aan te nemen dat een hulpvraag op deze termijn niet verandert en al zeker niet afneemt. Als meer hulp nodig is, moet een telefoontje genoeg zijn om een afspraak voor herindicatie te maken.
- Mensen willen de zorg en aandacht die bij hun past. Nog veel te vaak wordt er te laat een helpende hand toegestoken, waardoor mensen zwaardere zorg en ondersteuning nodig hebben dan aanvankelijk het geval was. Investeren in laagdrempelige hulpverlening waarmee problemen eerder worden opgelost en dus niet onnodig groot worden is daarom belangrijk. Preventie en vroegtijdige signalering zouden meer vorm en inhoud moeten krijgen. De PvdA wil dat een plan hiertoe wordt ontwikkeld door de gemeente in samenwerking met de sociale wijkteams, inwoners zelf, huisartsen, leerkrachten en bijvoorbeeld vrijwilligers van sportverenigingen, woningbouwcoöperaties en zorgaanbieders. Dit plan hoeft niet hetzelfde te zijn voor iedere buurt of wijk. Investerings die hieruit voortvloeien worden in ieder geval deels gedragen door zorgaanbieders. Zij die dat doen hebben een streepje voor bij de inkoop van zwaardere zorgtrajecten.
- Een steeds groter aantal mensen en gezinnen in Zutphen en Warnsveld heeft te maken met meervoudige problematiek. Deze problemen worden onder andere onvoldoende aangepakt omdat het ontbreekt aan duidelijke regie. Dit wordt strakker opgepakt door de gemeente.
- Mantelzorgers zijn van onschatbare waarde en zij verdienen steun en waardering van ons als samenleving. Maar deze mantelzorgers staan wel onder druk. Het is zwaar, fysiek en emotioneel, om er veel te zijn voor iemand die hulpbehoevend is. Zeker als je die zorg combineert met een eigen gezin en een baan. De PvdA vindt het belangrijk om mantelzorgers te laten weten dat wij als samenleving achter hen staan. En dat we dat willen doen door goede ondersteuning te realiseren: dagopvang en respijtzorg om de mantelzorger te ontlasten; praktische en emotionele hulp; een training over de omgang met dementie; of het ondersteunen van initiatieven waar contact met andere mantelzorgers gelegd kan worden. Het mantelzorgcompliment is wat ons betreft pas het begin. Daar waar mantelzorgers in hun zorgtaak beperkt worden door sollicitatieplicht of ander belemmerend beleid, worden zij van deze beperkingen verlost, tenzij zij dat niet willen.
- Bijzondere aandacht van de PvdA gaat uit naar de positie van jonge mantelzorgers. Dit zijn kinderen die bijvoorbeeld zorgen voor hun ouders. De gemeente gaat met Stichting Perspectief en onderwijsinstellingen om tafel om echt afspraken te maken over de positie van deze jonge mantelzorgers. Zorgen voor een ander is een groot goed, maar daar waar de zorg die zij dragen de ontwikkeling van deze kinderen in de weg staat, bijvoorbeeld op school of in deelname aan sport of het emotioneel gewoon te zwaar is, neemt de gemeente die zorg over.
- Ook al gaat het met heel veel mensen goed, er zijn steeds meer mensen die met grote problemen worstelen. Deze mensen -waaronder jongeren, ouderen, alleenstaanden en statushouders- vereenzamen en staan er alleen voor. Door te investeren in ontmoeting, buurthuizen en laagdrempelige activiteiten waar mensen zich toe uitgenodigd voelen en ook echt komen, kunnen mensen elkaar ontmoeten. Daardoor bloeien mensen op, hebben zij weer een sociaal leven en voelen zij zich

ook gezonder. Goede voorbeelden zijn activiteiten van het IVN, het Eetcafé de Uitwijk, de Bovenkamer en het Odense huis. Dit type activiteiten en deze initiatiefnemers verdienen veel steun van de gemeente, omdat deze mensen zich het lot van eenzame mensen aantrekken.

- Volgens de PvdA loont het om te investeren in verbinders in wijken en buurten. Mensen die ervoor zorgen dat andere mensen ook echt die stap gaan zetten naar het Eetcafé, een sportvereniging of het IVN en die nauw samenwerken met het sociaal wijkteam, de wijkregisseur en bijvoorbeeld de wijkagent. Een soort buurtsportcoaches, maar dan anders en ook voor een salaris.
- In de verslavingszorg was het al een tijdje gangbaar en in Zutphen en Warnsveld hebben we ook kennis kunnen maken met 2GetThere. Jongeren die het zelf ooit moeilijk hebben gehad, helpen in onze gemeente andere jongeren om ook de juiste keuzes te maken. Met echt goede resultaten. En dat komt omdat het contact tussen die twee jongeren normaal is: twee jonge mensen die ongeveer hetzelfde hebben meegemaakt. De band die dat schept zorgt voor vertrouwen en door dat vertrouwen kunnen de jongeren die het moeilijk hebben weer groeien. Ook het project Wie Goed Doet Goed Ontmoet heeft het in zich om een dergelijke rol te spelen, maar dan op het gebied van gezinsondersteuning en minimabeleid. Wij zijn er groot voorstander van de samenwerking met ervaringsdeskundigen uit te breiden.
- Ook met de Schuldhulpmaatjes en de buddy's van Buddy to Buddy moet goede samenwerking zijn. Twee organisaties van vrijwilligers die zich onvermoeibaar inzetten voor het welzijn van andere mensen. Vrijwilligers van Schuldhulpmaatje helpen mensen bij het op orde krijgen van hun administratie en schulden en Buddy to Buddy helpt statushouders aan een netwerk in Zutphen en Warnsveld, waardoor de integratie wordt bevorderd.
- De gemeente moet doorpakken in de uitwerking van de nieuwe huishoudelijke ondersteuning. De PvdA heeft eraan bijgedragen dat huishoudelijke ondersteuning in de toekomst niet meer automatisch geleverd wordt door de goedkoopste aanbieder. In de nieuwe opzet van de huishoudelijke ondersteuning staat de behoefte van de klant weer centraal en krijgen hulpverleners eerlijke arbeidsvoorwaarden en meer ruimte om hun werk goed te kunnen doen. Ook wordt er een einde gemaakt aan de marktwerking in de huishoudelijke hulp. Helaas heeft de ontwikkeling van de nieuwe huishoudelijke ondersteuning te veel tijd gekost, waardoor de verbetering nog niet is gerealiseerd. De PvdA vindt dat de gemeente de knoop moet doorhakken, omdat klanten en huishoudelijke hulpen behoefte hebben aan duidelijkheid, zekerheid en stabiliteit.
- Wij willen dat de zeggenschap van cliënten en medewerkers vergroot wordt, zodat die ook echt kunnen meepraten en -beslissen over de kwaliteit van zorg en welzijn, het borgen van werknemers- en cliëntenbelangen en de toekomst van participatie, zorg en welzijn in Zutphen en Warnsveld.
- Betrek scholen en andere organisaties bij hulpverlening aan minderjarigen. Om in een vroegtijdig stadium hulp te bieden is meer samenwerking nodig met de organisaties die als eerste problemen van minderjarigen tegenkomen. De school ziet als eerste dat een kind zonder ontbijt aankomt. De sportvereniging ziet als eerste gedragsproblemen op het veld. De wijkagent ziet als eerste de overlast. In het middelbaar onderwijs is met het Onderwijs Zorg Centrum -door de inzet van de PvdA behouden voor Zutphen en Warnsveld- al een goede basis gelegd om scholen te betrekken bij de hulpverlening aan jongeren. In Zutphen zijn zulke vormen van hechte samenwerking nodig.

- Voor crisissituaties is directe hulp altijd nodig en doorgaans ook beschikbaar. Maar ook buiten crisissituaties kunnen problemen zo ernstig zijn dat maanden wachten tot onnodige verergering leidt. De PvdA vindt dat de wachttijden passend moeten zijn bij de hulpvraag. Bezuinigingen mogen niet ertoe leiden dat wachttijden oplopen.
- Met een compleet beeld van de problemen in een gezin kan een hulpverlener beter inschatten hoe ernstig de situatie is en welke hulp nodig is. Een compleet beeld ontstaat als hulpverleners informatie met elkaar delen. Een absolute voorwaarde daarvoor is dat de informatie met respect voor de privacy van de betrokkenen wordt gedeeld. Een stevige verankering van privacy en duidelijkheid wat wel en niet mag, zorgt er uiteindelijk voor dat hulpverleners ertoe overgaan om informatie te delen wanneer dat wettelijk gewoon is toegestaan.
- Officieel betekent de leeftijd van 18 jaar dat een jongere volwassen is en niet meer in aanmerking komt voor jeugdhulp. De onderliggende hulpvraag is er vaak nog steeds. De PvdA is voor een soepele overgang naar de hulpvormen voor volwassenen, zoals begeleid wonen, ook als dat betekent dat jongeren na hun 18e langer in een jeugdhulpinstelling blijven. Een aantal jongeren is op de leeftijd van 16, 17 jaar al in staat om met enkele begeleiding zelfstandig te wonen. Soms zitten zij dan onnodig tot 18 jaar nog in een zwaardere jeugdhulp voorziening. De mogelijkheden om eerder zelfstandig te wonen moeten worden uitgebreid.
- Zet laagdrempelige hulp in om grotere problemen te voorkomen. Er zijn genoeg ouders die zelf het initiatief nemen om hulp te zoeken in het oplossen van de problemen van hun kinderen. Niet altijd is dan zware hulpverlening nodig. Belangrijk is dat de gemeente deze laagdrempelige vormen van hulp ondersteunt als daaraan behoefte is.
- De afgelopen jaren zijn er in heel Nederland zorgwekkende en soms ook levensgevaarlijke incidenten die veroorzaakt worden door mensen die in de media 'verwarde personen' worden genoemd. Mensen met een indicatie Geestelijke Gezondheidszorg (GGZ) dienen tegenwoordig zoveel mogelijk thuis te blijven wonen en daar ook te worden behandeld in samenspraak met hun omgeving en familie. Hierdoor neemt de overlast in wijken toe en ook de problemen voor de GGZ-patiënten zelf worden groter. Goede begeleiding aan huis door de GGZ is dus absoluut nodig. Wij willen voorkomen dat er verwarde mensen op straat komen en dat een dakloos bestaan het perspectief wordt voor ex-GGZ-patiënten. Voor wie dat nodig is willen wij dat de gemeente, samen met de GGZ, beschermd of begeleid wonen beter mogelijk maakt. Met de GGZ worden verder afspraken gemaakt hoe zij hieraan in samenwerking met Stichting Perspectief, woningbouwcorporaties en politie kan werken.

En waar leidt dat toe?

De zorg in Zutphen is dicht bij de mensen, toegankelijk, beschikbaar en betaalbaar. Zonder ingewikkeld gedoe krijgen de mensen de zorg die ze nodig hebben. Over de zorgmogelijkheden is er begrijpelijk voorlichtingsmateriaal, ook voor mensen die moeite hebben met schriftelijke informatie.

Zutphen is ingespeeld op vroegtijdige signalering van de hulpbehoefte van haar inwoners en mantelzorgers weten zich gewaardeerd en optimaal ondersteund. De huishoudelijke ondersteuning is eindelijk goed geregeld voor zowel cliënten als voor het personeel. De leeftijdsgrens van 18 jaar voor de jeugdhulpverlening wordt vooral verstandig en dus soepel toegepast. Beschermd of begeleid wonen voor thuiswonende GGZ-cliënten is geregeld waardoor overlast in de wijken zowel als de problemen voor deze mensen zelf fors zijn verminderd.

9. Werken aan duurzaamheid

Het klimaat verandert snel en ons menselijk handelen heeft daar invloed op. De verandering van het klimaat is niet iets dat ver weg gebeurt en geen betrekking heeft op ons. We merken de invloeden ervan bijna dagelijks om ons heen. De klimaatverandering, de toename aan regenwater en de uitstoot van CO₂ baren ons grote zorgen. Ook wij in Zutphen en Warnsveld hebben een verantwoordelijkheid in het leefbaar houden van onze aarde, voor onszelf, onze kinderen en achterkleinkinderen. En daarom stellen wij een vooruitstrevend duurzaamheidsbeleid voor met hoge ambities.

Onze gemeente heeft al een goede start gemaakt, bijvoorbeeld met de energiebesparende maatregelen in naoorlogse wijken; de toename van duurzaam opgewekte energie; de ondersteuning aan de Zutphense energiecoöperatie; de verbeterde scheiding van afval; de Wijk van de toekomst (gericht op het afkoppelen van het gasnetwerk) en Zutphen is inmiddels een fairtrade gemeente en werkt aan een energieneutrale IJsselkade. Nu moeten we doorpakken.

Op het gebied van de aanpak van klimaatsverandering, de toename van het regenwater en het verminderen van de uitstoot van CO₂ is al ontzettend veel beweging. Er is veel onderzoek gedaan; bedrijven verduurzamen, ook hun productieprocessen, in een rap tempo; in het onderwijs wordt veel gedaan aan bewustwording; we zien dat inwoners van Zutphen en Warnsveld zich organiseren rondom het thema; in Zutphen huist het Clean Tech Centrum; en de gemeente participeert volop in de Clean Tech Regio Stedendriehoek die zich een hoge ambitie heeft gesteld op het vlak van verduurzaming. In Gelderland hebben 190 partijen het Gelders Energieakkoord ondertekend, waarin concrete aanbevelingen en acties zijn opgenomen. Het is, kijkende naar al die energie, gewoon zonde om het wiel opnieuw uit te vinden. Dat gaan we dus niet doen. We vergroten wel onze inspanningen op dit gebied.

Volgens de PvdA komt het er daarom op aan om een lokaal actieprogramma te ontwikkelen met concrete doelen en uitvoeringsagenda. 'Zutphen Energieneutraal in 2030' is de titel. Hier zijn geen dikke visienota's voor nodig, maar het komt aan op het bundelen van de ideeën die er al zijn, die uitbreiden en ermee aan de slag gaan. Zo'n actieprogramma kan leiden tot de groei van werkgelegenheid en tot innovatie. Immers, er zijn veel ondernemers en mensen nodig om dit mogelijk te maken en veel ideeën zullen in de praktijk toepasbaar gemaakt moeten worden. Ook zal de aantrekkelijkheid van onze gemeente om er te komen wonen en werken toenemen. Investeren in het klimaatvraagstuk is ook daarom, volgens de PvdA, echt investeren in de toekomst.

Wat gaat we doen en hoe doen we dat?

- In het actieprogramma wordt zwaar ingezet op voorlichting en op het bieden van praktische ondersteuning. Als een buurt eenmaal van het gas af wil of het regenwater wil ontkoppelen, moet alles wat hiervoor kan zorgen al klaar staan en in werking gezet worden. Op die manier krijgen mensen er ook vertrouwen in dat dit iets is dat we met elkaar doen. Wij zijn geïnteresseerd in het idee om als gemeente - bijvoorbeeld samen met de Rabobank- een fonds op te zetten waaruit particulieren kunnen lenen om een (grote) investering op het gebied van verduurzaming te financieren. Nu willen mensen vaak wel, maar lopen ze tegen de drempel van financiering op. De beschikbare subsidies bieden hier onvoldoende soelaas.
- Wij pleiten voor versnelde verduurzaming van de vele grotere gebouwen in Zutphen en Warnsveld en het werkelijk inzetten van restwarmte als nieuwe energie. Denk hierbij aan de vele monumenten in de stad, bedrijven op de bedrijventerreinen, schoolgebouwen en de bestaande woningvoorraad. Heel concreet denken wij aan het realiseren van de doelstelling om binnen 15 jaar de bestaande woningvoorraad te verduurzamen.
- De bronnen die de aarde ons levert, waaronder water, groen, zon, wind en warmte kunnen veel beter benut worden dan nu het geval is. We moeten stoppen deze bronnen voor vanzelfsprekend te nemen; in plaats daarvan moeten we werken aan de gezondheid van de aarde. Als de keuze voor alternatieve energiebronnen maakt dat elementen –zoals windmolens- in het landschap moeten worden ingepast, zijn wij daartoe bereid.
- De belangrijkste motor van alle lokale veranderingen zijn de inwoners van Zutphen en Warnsveld. Onlangs bleek uit een enquête van de gemeente dat een groot deel van onze inwoners duurzaamheid niet alleen heel belangrijk vindt, 79% van onze inwoners heeft aangegeven een volledig energie neutrale gemeente te willen zijn, maar ook graag zelf betrokken willen worden bij planontwikkeling en uitvoering. Ook zien we steeds meer initiatieven op het vlak van duurzaamheid. Die variëren van de Stichting Stadsdistributie tot de realisatie van stadslandbouw en bijenlinten. Wij vinden dat inwoners en initiatiefnemers een veel grotere rol moeten krijgen bij de aanpak van het klimaatvraagstuk.

En waar leidt dat toe?

Los van nationale en internationale maatregelen leveren Zutphen en Warnsveld een eigen en wezenlijke bijdrage aan duurzaamheid. Er is in nauw overleg met de inwoners een gemeentelijk actieprogramma opgesteld en in werking gezet. Initiatieven van inwoners hebben van de gemeente alle mogelijke steun gekregen. Een fonds helpt bovendien particulieren met de financiering van duurdere verduurzamingingrepen aan hun pand. Aan de verduurzaming van grotere gebouwen wordt gewerkt, evenals aan de inzet van restwarmte als energiebron. Alternatieve energiebronnen worden op grote schaal benut. Steeds meer woningen zijn niet meer aangesloten op het gasnet en de hemelwaterafvoer van steeds meer panden is niet meer op het rioolstelsel aangesloten.

10. Werken aan Zutphen, met iedereen die dat wil

De ambities in onze stad en ons dorp en ook die uit dit verkiezingsprogramma realiseren we niet alleen. Werken aan Zutphen betekent ook dat inwoners en partners van onze stad en ons dorp actief worden betrokken bij onderwerpen die hen interesseren en uitgenodigd worden om mee te doen, ook in de uitvoering van plannen.

Om dit mogelijk te maken is het nodig dat de gemeente openstaat voor nieuw partnerschap met haar inwoners, betrokken bedrijfsleven en andere organisaties. Op veel fronten gaat dit al beter dan in het verleden, maar er zijn nog wel wat stappen te zetten. Denk bijvoorbeeld aan het overdragen van budget voor de openbare ruimte aan bewonersgroepen; of het ondersteunen van een initiatief en daarna ook durven loslaten, ook als het misschien fout kan gaan. Partnerschap begint met goed luisteren, horen wat de ander zegt en er ook voor open staan.

Dit betekent dus ook dat de gemeente open, eerlijk en transparant zal moeten communiceren en zal moeten bouwen aan vertrouwen. En na het luisteren, vertrouwen en samen ontwerpen komt het aan op echt leveren. Doen wat je zegt dat je gaat doen. Op die manier ziet de PvdA het voor zich dat de gemeente optrekt met haar inwoners, bedrijfsleven en organisaties. Wij hebben er groot vertrouwen in dat dit ook gaat lukken en daarom hebben we in dit programma ook veel punten opgenomen waaraan de gemeente juist met inwoners en anderen zou kunnen werken.

Tegelijkertijd moeten we ons realiseren dat deze nieuwe manier van werken, samenwerking in partnerschap en ruimte voor bewonersinitiatieven niet van de één op de andere dag gerealiseerd is. We zullen moeten leren met elkaar hoe dit te doen en ook moeten experimenteren. Om dit proces te versnellen stellen wij voor dat er geïnvesteerd wordt in een LeerLokaal: ruimte voor gemeenteambtenaren, ondernemers en inwoners om te leren anders met elkaar om te gaan en over problemen na te denken zonder in de rol te zitten van vertegenwoordiger van een belang dat moet worden gediend. Naar het voorbeeld van Walhallab willen we een fysieke of virtuele ruimte realiseren, waarin men bij elkaar kan komen om van een idee een plan te maken.